

Catalunya

>> Fent front als socors
i a les emergències

La Creu Roja davant situacions de socors i emergències

La formació de qualitat en primers auxilis és fonamental.

EL NAIXEMENT MATEIX de la Creu Roja és fruit d'una situació d'extrema emergència, com va ser l'atenció humanitària dels ferits al camp de la batalla de Solferino. Així doncs, l'essència mateixa de la Creu Roja de participar en situacions d'emergència i de socors és intrínseca a la seva fundació, de la mà del suís Henry Dunant.

D'ençà, la institució s'ha anat adaptant a cada situació que ha hagut de fer front, d'acord amb allò que les administracions li encomanaven de manera auxiliar i tenint en compte els mitjans amb què treballava, així com també els recursos humans de què disposava, dels quals el voluntariat n'és una part fonamental.

Tot i que durant molts anys les ambulàncies s'han associat estretament amb la nostra actuació en els socors i emergències, en els últims temps la Creu Roja s'ha hagut d'anar adaptant a les noves necessitats emergents. D'aquesta manera, els socors sanitaris han convergit cap al camp de la intervenció social, tot i que sense perdre l'activitat sanitària històrica que ha fet la institució.

És important incidir en el fet que la Creu Roja atén, sigui allà on sigui i sense cap mena de discriminació, els col·lectius més vulnerables de la nostra societat que, per una o altra raó, es troben en una situació d'especial vulnerabilitat, com poden ser les víctimes d'accidents de trànsit, del mar, de desastres naturals, i també els sense sostre o bé l'acollida dels immigrants –fonamentalment, subsaharians– procedents de les Illes Canàries.

Tot i que la Creu Roja és una institució fonamentalment d'acció humanitària, aquest no és l'únic camp de treball, sinó que treballa en molts d'altres, com ara la gestió d'habitatges socials, o bé la lluita contra l'exclusió dels malalts de sida/VIH.

Ara bé, amb tot, tant les situacions d'emergències com també les de socors i les d'intervenció social cal afrontar-les amb preparació, eficiència, rapidesa i capacitat de resposta i d'organització, requeriments que des de la Creu Roja es tenen presents. Això queda palès amb la posada en marxa a Catalunya del Magatzem d'emergències i acció humanitària internacional o del primer Equip de resposta immediata en emergències de rastreig i recerca amb gossos de tot l'estat, l'ERIE Psicosocial, amb implantació territorial a les quatre demarcacions Catalanes, o la futura ERIE Sanitària, entre d'altres. Per què entenem que l'única manera de poder fer front a una eventual emergència amb solvència és estarne preparats.

El servei d'ambulàncies ha estat i segueix sent una activitat emblemàtica de la Creu Roja.

La Comissió Assessora Autonòmica de Socors

LA REGULARITZACIÓ del transport sanitari a Catalunya l'any 2000 va suposar un cop molt dur per la Creu Roja a Catalunya, ja que les competències del servei d'urgències d'ambulàncies van passar a dependre exclusivament de la Generalitat.

Això va obligar a dur a terme un esforç molt gran a nivell intern per tal de replantejar l'àmbit de socors i emergències, que durant tants anys havia dut a terme aquest servei.

En aquest context, i amb el suport per part de les assemblees històriques dedicades especialment a aquest àmbit, es van anar proposant idees noves per seguir tenint presència al carrer.

Més endavant, des de Presidència es va constituir una Comissió Autonòmica de Socors i Formació.

Es va nomenar un director institucional i es va comptar amb la participació de tot el territori i els àmbits tècnics per tal de valorar i consensuar nous projectes de socors adequats a les necessitats del territori i, en definitiva, de la societat.

Posteriorment, amb la incorporació de l'Antoni Aguilera com a president autonòmic, es dona un nou impuls a la Comissió i se la rebateja com a Comissió Autonòmica Assessora de Socors i Emergències. La presideix el vicepresident autonòmic tercer i també la integren el coordinador, el secretari, el director

de socors, el de formació, i fins a quatre representants de cada una de les províncies.

Durant tot aquest període s'han signant acords puntuals i estables amb les administracions (SEM/061, Bombers, Protecció Civil, Mossos d'Esquadra, Delegació del Govern, etc.) que han permès que la Creu Roja s'incorporés de nou en el camp de les emergències i les urgències vitals.

A dia d'avui, s'actua conjuntament amb els diferents cossos d'emergències, i es disposa d'un espai propi al CECAT (Centre d'emergències de Catalunya), ubicat a la seu de la Direcció General d'Emergències, a Bellaterra.

Integrants del programa "Habitatge d'atenció i inserció laboral" duent a terme una activitat exterior.

L'habitatge social de Lleida, una nova oportunitat

Des de juliol de 2005 la Creu Roja a Lleida gestiona l'anomenat "Habitatge d'atenció i inserció sociolaboral", un servei de l'Ajuntament de la ciutat que té com a objectiu l'atenció i la reinserció social dels seus usuaris.

Es tracta de donar una oportunitat nova a persones que, per diferents circumstàncies, s'han trobat en situació d'exclusió social.

No cal amagar que la integració d'una part d'aquestes persones és prou complicada, però n'hi ha que gràcies a l'habitatge social han refet la vida. Aquest és el cas, per exemple, de l'Antonio, un antic sense sostre, que ara treballa a una botiga de roba de segona mà i que viu en un pis de lloguer.

Els usuaris són homes adults, derivats per l'alberg municipal, que no disposen de condicions sociofamiliars ni d'un habitatge. Són persones vulnerables, en situació de desarrelament, ja sigui temporal o crònic, que

tenen mancances específiques a nivell econòmic, afectiu, laboral, formatiu i sanitari, entre d'altres.

Per aquest servei ja han passat 31 homes, amb els quals s'ha treballat mitjançant un itinerari individual d'inserció.

L'objectiu és proporcionar unes condicions favorables per tal de potenciar-ne la integració en la societat i aconseguir que normalitzin la seva situació. En aquest sentit, és molt important la implicació del Servei de Mediació Laboral (SML) de la Creu Roja a Lleida, que ofereix sortides laborals als usuaris, els quals també tenen l'oportunitat de participar en els cursos de formació laboral.

Es fan tallers d'informàtica, pirografia, manualitats, decoració i també visites als indrets més interessants de Lleida (monuments, parcs, museus...). A més, s'organitzen activitats lúdiques com, per exemple, jocs de taula o esports d'equip.

La lluita contra la SIDA i l'exclusió social a Tarragona

Aquest és el gran objectiu de la Casa d'acollida per a malalts de sida que la Creu Roja té a Tarragona, l'única que existeix en aquesta demarcació i que ja fa més d'una dècada que funciona, concretament des de l'any 1994.

L'estada és temporal i no hi ha un període determinat i definit. Cada any, al voltant de 15 persones passen per la Casa d'acollida, on es treballen les habilitats i els hàbits de la vida quotidiana i s'intenta fer una tasca important de reintegració sociolaboral.

Les diferents problemàtiques que presenten els usuaris fan imprescindible que rebin una atenció integral: sanitària, psicològica i sòcio-educativa. S'ha de tenir en compte que a part de necessitar acompanyament mèdic a causa de la malaltia, també en la majoria dels casos presenten problemes d'exclusió social per motius diferents: falta de recursos socioeconòmics, d'habitatge, problemes judicials, etc.

El suport a nivell psicològic dels usuaris és fonamental, ja que molts d'ells necessiten suport a nivell emocional i informació sobre la malaltia. Una de les tasques fonamentals de la Casa d'acollida passa per la reintegració en el món laboral dels usuaris del servei i que tornin a disposar de tanta autonomia personal com sigui possible.

Un dels principals handicaps és la malaltia que pateixen, que en molts casos no els permet dur a terme una jornada laboral completa. La mitjana d'edat dels usuaris de la Casa d'acollida és de 45 anys, fet que dificulta en ocasions que persones de més edat encara tinguin més dificultats per reinserir-se laboralment.

La Creu Roja a la província de Tarragona disposa d'altres programes relacionats amb el VIH: com el d'intercanvi de xeringues per a drogodependents en una unitat mòbil a Constantí i un projecte de prevenció de la sida amb l'objectiu d'informar els joves dels instituts del Camp i de l'Ebre.

L'“Operació Fred”, a Barcelona

ENGUANY les temperatures hivernals no han baixat gaire i només es va haver d'activar l'Operació Fred la nit del 25 de gener. La Creu Roja a Barcelona conjuntament amb l'Ajuntament de la ciutat va posar en marxa un dispositiu per traslladar a les persones sense sostre a albergs provisionals on aixoplugar-se.

EN L'OPERACIÓ FRED es va atendre 81 persones, de les quals només 29 van acceptar que els traslladessin als albergs. A l'operació hi van participar 17 membres i 4 vehicles de la institució. El consistori barceloní i la Creu Roja tenen signat un conveni de col·laboració en aquests tipus de dispositius, atesa l'experiència de la

institució humanitària en l'atenció en situacions d'emergència.

L'operatiu, que es va activar a les 19:30 hores, el formaven sis equips de treball (mixtos entre personal de l'Ajuntament i voluntariat i tècnics de la Creu Roja) que es van distribuir pels diferents districtes de la ciutat per detectar els beneficiaris potencials d'aquest pla d'ajuda.

L'Assemblea local de Barcelona disposa d'un dispositiu permanent durant tot l'any, format per un conductor i un educador, que s'encarrega de recollir i traslladar les persones que viuen al carrer i dur-les a un dels albergs que gestiona la Creu Roja en el marc dels serveis socials de l'Ajuntament.

La Creu Roja a Girona assistint una persona al carrer per dur-lo a un alberg on aixoplugar-se.

Els tres centres

La Creu Roja a Barcelona gestiona en l'actualitat tres albergs, dels quals dos són nocturns i un altre que roman obert les vint-i-quatre hores del dia. Ofereixen als usuaris servei d'higiene (dutxa,

canvi de roba i bugaderia), servei de menjador, infermeria, atenció social, activitats diverses en el cas del centre integral i allotjament per descansar.

Servei d'Atenció Nocturna de l'Alberg de la Zona Franca

Gestionat des del passat mes de juliol. Compta amb 120 places d'atenció per persones derivades per part del SIS (Servei d'Inserció Social) o persones que s'adrecen directament al centre.

Centre d'Atenció Nocturna del Carrer Almogàvers

Capacitat de 60 places. Té les mateixes condicions d'admissió d'usuaris que el centre de la Zona Franca.

Centre 24 hores del districte d'Horta

Equipament 24 hores. Compta amb un servei de menjador amb capacitat per a 40 usuaris i un servei d'higiene diürn amb capacitat per a 30 usuaris.

El Grup de Suport Logístic de Girona

Les nits del 27 al 29 de gener de 2007, com a conseqüència de la davallada de les temperatures, els voluntaris del Grup de suport logístic de la Creu Roja a Girona, van atendre i assistir un total de 20 persones que pernoctaven al carrer i a caixers automàtics.

El Grup, coordinat pel Centre Autonòmic de Coordinació de la Creu Roja a Catalunya i la Policia Local de Girona, va repartir flassades, cafè i sopa calenta i a més va fer petites cures de primers auxilis als sense sostre.

Aquesta és una de les diverses accions que duen a terme els 12 voluntaris que conformen el Grup i que a part de cobrir accions preventives i sanitàries també engloben d'altres actuacions.

A part d'organitzar dispositius d'atenció a necessitats bàsiques de la població sense sostre o transeünt en situacions de risc previsible (onades de fred, calor, etc.), el Grup també s'encarrega de transportar el material –muntatge i desmuntatge– en les diferents activitats que du a terme la institució.

En moltes ocasions els voluntaris equipen el vehicle amb el qual es durà a terme l'activitat mitjançant emissores, antenes i ordenadors, entre d'altre material, donant-li la funció de Centre mòbil de coordinació (CMC), que pot servir de vehicle base per coordinar grans preventius o recursos activats per a emergències.

El Grup de suport, en col·laboració amb l'Àmbit de Gent Gran, és en procés de formació per atendre les emergències socials que genera la Teleassistència. En aquest sentit, s'està acabant de configurar un protocol al respecte que s'aplicarà en un futur no massa llunyà.

És previst que el grup faci dotacions nocturnes per atendre les emergències socials i dugui a terme tasques preventives amb els usuaris de Teleassistència, relacionades tant amb la logística com amb el suport emocional dels usuaris del servei.

Surten els primers delegats internacionals

En els darrers mesos s'ha posat en marxa el programa de delegats internacionals de Cooperació amb la finalitat de treballar en projectes de desenvolupament finançats per diferents administracions catalanes.

En l'actualitat ja són tres els delegats que s'han enviat des de la Creu Roja a Catalunya, concretament a Etiòpia, Equador i Moçambic, en aquest ordre cronològic. La tasca fonamental que desenvolupen és la de col·laborar en els projectes d'aquestes societats nacionals i fer-ne un seguiment detallat.

Tres projectes, tres delegats

ETIÒPIA

Projecte: "Seguretat alimentària de la població més vulnerable de comunitats situades al Sud de Wollo"

Delegada: Marta J. Mauleón

Durada: desembre 2006 – maig 2007

Objectiu: pretén garantir la seguretat alimentària de la població més vulnerable de les woredas (districtes) de Tehuledere i Legambo, a la província de Wollo, a la regió d'Amhara, al nord d'Etiòpia.

EQUADOR

Projecte: "Salut indígena, salut viva: recuperació i sistematització de la medicina tradicional de les poblacions indígenes de l'Equador"

Delegat: Xavi Matas

Durada: gener 2007 – gener 2008

Objectiu: pretén millorar la situació sociosanitària de les persones malaltes de sida no hospitalitzades i també vol donar suport als familiars d'aquests i als orfes o menors vulnerables a causa d'aquesta malaltia.

MOÇAMBIC

Projecte: "Suport sociosanitari i productiu a persones i famílies afectades per la sida"

Delegat: Jordi Mimbreno

Durada: febrer 2007 – febrer 2008

Objectiu: enfortir les pràctiques culturals ancestrals relacionades amb la prevenció i conservació de la salut de les comunitats indígenes i camperoles de la zona andina de Cotacachi amb un enfocament integral.

El president de la Creu Roja a Catalunya, Antoni Aguilera, durant la inauguració del Magatzem d'Emergències i Acció Humanitària Internacional.

S'inaugura a Catalunya un magatzem per donar resposta humanitària en 72 hores

La Creu Roja a Catalunya va inaugurar el mes d'octubre el Magatzem d'emergències i acció humanitària internacional, el segon de què disposa la institució en tot l'estat, que té la missió principal de donar resposta tant a les crisis humanitàries internacionals, com a les emergències d'àmbit estatal.

El Magatzem, ubicat a la Pobla de Claramunt, a la comarca de l'Anoia, disposa de capacitat per fer un enviament d'ajuda humanitària des

de Catalunya a qualsevol part del món en un màxim de 72 hores.

S'ha escollit aquest emplaçament per les bones connexions que disposa amb la xarxa viària i de comunicació i els diferents aeroports del territori català.

L'espai d'emmagatzematge disposa d'un estoc bàsic d'emergència dissenyat per atendre les necessitats d'unes 1.000 famílies que consta d'un paquet familiar que inclou 5 mantes, 1 kit d'higiene familiar, 1 kit

Enviaments humanitaris al Sàhara i a Moçambic

Enviament d'ajut humanitari a Moçambic des de l'aeroport del Prat.

En els últims 12 mesos, l'Àmbit de Cooperació Internacional de la Creu Roja a Catalunya, conjuntament amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), ha fet dos enviaments humanitaris: un al campament de refugiats sahraus i l'altre a Moçambic.

Les pluges torrencials de febrer de 2006 van causar danys materials greus al camp de refugiats sahraus de Tinduf.

Davant d'aquesta situació, es van enviar 150 equips d'aixovar, 2.500 mantes, 100 equips d'higiene familiar i 25 tendes de 32 m². l'ACCD va fer una aportació de 100.000 euros.

El 28 de desembre del 2006, la Creu Roja i l'ACCD van signar un Conveni d'acció humanitària per enviar ajuda alimentària als campaments de refugiats sahraus. El conveni,

de cuina, 2 bidons d'aigua i 2 tendals de plàstics.

En total, el Magatzem d'emergències compta amb 5.000 mantes, 2.000 tendals de plàstic, 1.000 kits de cuina, 2.000 dipòsits plegables de 20 litres i 1.000 kits d'higiene familiar, material valorat en més de 100.000 euros.

Dins una emergència, és essencial establir un sistema eficient de la logística per aconseguir que els articles arribin allà on calgui en el temps oportú. Per tant, la logística, com a servei de suport, intervé en les operacions de socors des del principi. D'aquesta manera, amb el Magatzem d'emergències i acció humanitària, la Creu Roja a Catalunya s'integra dins els dispositius internacionals de logística per així donar una resposta eficient en el suport de les operacions d'emergències que la Creu Roja executa a tot el món.

Només l'any 2004, els desastres van provocar 250.000 morts i 146 milions de persones damnificades. Així, la creació d'aquest Magatzem d'emergències i acció humanitària de la Creu Roja sorgeix com una resposta solidària cap aquells col·lectius més vulnerables que s'han vist afectats per catàstrofes naturals, com ara sequeres, terratrèmols, inundacions, o bé per situacions provocades directament pels éssers humans (conflictes bèl·lics, èxodes, etc).

que té un valor de 250.000 euros, pretén contribuir a la millora de la situació alimentària als campaments, que depenen completament de l'ajuda exterior.

D'altra banda, el passat 22 de febrer va sortir des de l'aeroport del Prat un avió carregat amb 5.000 mantes, 3.000 tendals, 1.000 kits de cuina i 2.300 bidons d'aigua de 20 litres, entre d'altre material humanitari, per tal d'assistir els centenars de milers de persones que durant els últims mesos s'han vist afectats per les pluges intenses i les inundacions a Moçambic.

L'enviament es va fer en el marc del conveni específic d'acció humanitària que van signar l'ACCD i la Creu Roja el 2006 i que preveu donar resposta en termes d'aixopluc a poblacions desplaçades i refugiades.

Representants de la Creu Roja, la Fundació Vodafone i els cossos de seguretat de l'estat, durant la presentació de l'Equip de rastreig i recerca amb gossos.

El primer equip de recerca i rastreig amb gossos

La Creu Roja a Catalunya va presentar el mes de novembre el primer Equip de resposta immediata en emergències (ERIE) de recerca i rastreig amb gossos a nivell estatal de què disposa la institució.

L'Equip està format per un total de 40 gossos i els seus amos, tots voluntaris de la institució humanitària, actua en l'àmbit nacional i també ho pot fer en emergències internacionals.

A la presentació, que es va fer a la localitat de Balsareny, hi van assistir més de 300 persones que no es van voler perdre aquest acte.

Els gossos s'ensinistren mitjançant el mètode ERCBULLI, que permet utilitzar qualsevol tipus de gos, independentment que sigui de raça o no, per fer la recerca de persones.

Es tracta d'aprofitar les qualitats innates de cada raça i explotar-les al màxim per a la recerca.

L'ensinistrament se centra principalment a seguir el rastre de la persona desapareguda partint d'un objecte, com pot ser una peça de roba, una sabata o qualsevol ele-

ment que hi hagi estat en contacte.

El grup de rescat utilitza la tècnica d'ensinistrament per recompensa sense càstig, el mateix sistema que fa servir l'escola suïssa, reconegut internacionalment. És un sistema més difícil que el de localització però més fiable i de resultat més immediat.

Aquest tipus d'ensinistrament requereix molt més entrenament per al gos, ja que necessita molta concentració en el procediment.

El sistema admet que gossos a partir de tres mesos ja puguin començar l'ensinistrament i que, aproximadament als dos anys d'entrenament, siguin efectius en la seva funció.

La Fundació Vodafone va lliurar un vehicle adaptat per al transport dels gossos, que disposa dels compartiments adequats per tal de transportar-hi els cans. El vehicle també disposa d'aire condicionat i és ideal per a trajectes llargs i curts.

L'acte de presentació del vehicle es va fer coincidir amb el de l'ERIE de recerca i rastreig amb gossos.

Dues persones immigrades assistides per la Creu Roja.

El Servei d'Atenció a Immigrants

Malgrat la resposta puntual que afronta la Creu Roja davant les situacions d'emergència en l'acollida de persones immigrades, la institució també duu a terme de manera constant, planificada i estructurada el programa d'atenció social dirigit al col·lectiu d'immigrants subsaharians a través del Servei d'Atenció a Immigrants Estrangers i Refugiats (SAIER), que es va crear el 1995.

Les tasques del SAIER consisteixen a dur a terme activitats d'informació i d'assessorament, seguiment social dels casos, atenció sanitària i psicològica, classes d'idiomes i de coneixement de l'entorn i menjadors socials, o bé facilitar-los l'allotjament, ajuts econòmics per a lloguers, medicaments i ajuts específics per a nadons.

Assistència als immigrants subsaharians de Canàries

En els darrers anys, l'arribada de pasteres d'immigrants procedents de l'Àfrica subsahariana s'ha convertit en un dels temes estrella que acapara l'atenció dels mitjans i que planteja moltes qüestions a resoldre.

Els centres d'internament de Canàries, gestionats per l'Estat, no poden atendre tots els nouvinguts que hi arriben i se'ls trasllada a d'altres parts del territori mitjançant un conveni de col·laboració – programa d'Acollida Especial – subscrit entre la Creu Roja Espanyola i el Ministeri de Treball i Afers Socials des de gener

de 2006. Aquest acord també el té subscrit l'estat amb d'altres organitzacions.

Les mesures d'assistència humanitària del programa d'acollida consisteixen en cobrir les necessitats bàsiques com: informació i assessorament, allotjament i manutenció durant 15 dies (màxim), facilitar el contacte amb els familiars o coneguts a Espanya, proporcionar el bitllet de transport allà on la persona té el contacte, despeses farmacèutiques, diners de butxaca i atenció social i psicològica.

Programa formatiu d'inserció

El programa d'Acollida Especial té una durada molt limitada, i arrel d'aquesta realitat es crea el Programa Formatiu d'Atenció Grupal orientada a la Integració.

Aquest és un projecte d'acollida adreçat a homes subsaharians té una durada de tres mesos i es basa en mòduls formatius on es treballen aspectes formatius, informatius i terapèutics.

Els principals objectius del programa són: informar i formar als homes procedents de l'Àfrica subsahariana en el coneixement de l'entorn i l'idioma per dotar-los d'autonomia, crear un espai d'acollida i reflexió on es desenvolupin accions dirigides a treballar habilitats i aspectes personals que els permetin acceptar i encarar adequadament la nova realitat i treballar sortides reals adequades a la seva situació documental i personal.

CREU ROJA A BARCELONA Avda Vallvidrera 73 - 08017 Barcelona Tel. 93 205 14 14 **CREU ROJA A GIRONA** C/ Bonastruc de Porta s/n - 17001 Girona Tel. 972 20 04 15 **CREU ROJA A LLEIDA** C/ Henry Dunant 1 - 25003 Lleida Tel. 973 27 99 00 **CREU ROJA A TARRAGONA** Avda. Andorra 61 - 43002 Tarragona Tel. 977 24 47 69 **Direcció:** Octavio Cabeza **Coordinació:** Joan Miquel Culillas **Edició:** Oscar Velasco **Redacció i fotos:** Oscar Velasco, Xavi Costa i equip de voluntaris i voluntàries de les diferents Assemblees Locals, Comarcals i Provincials de Creu Roja a Catalunya.

Més informació a >> www.creuroja.org

Per a qualsevol reclamació respecte a la distribució de la revista, poseu-vos en contacte amb el vostre Comitè Provincial.
Creu Roja és una publicació plural, respectuosa de les opinions dels seus col·laboradors i articulistes encara que no les comparteixi necessàriament.

